DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
23. februar 1995 *

I de forenede sager C-54/94 og C-74/94,

angående anmodninger, som Forundersøgelsesafdelingen ved Pretura circondariale di Macerata (Italien) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i de for nævnte ret verserende strafferetlige forundersøgelsessager mod

Ulderico Cacchiarelli (sag C-54/94)

og

Gino Stanghellini (sag C-74/94),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 90/642/EØF af 27. november 1990 om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager (EFT L 350, s. 71),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. J. G. Kapteyn, og dommerne C. N. Kakouris (refererende dommer) og J. L. Murray,

* Processprog: italiensk.

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: R. Grass,

efter at der er indgivet skriftligt indlæg af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent E. de March og G. Berscheid, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 15. december 1994,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelser af 22. december 1993 og 13. januar 1994, indgået til Domstolen henholdsvis den 8. og den 28. februar 1994, har Forundersøgelsesafdelingen ved Pretura circondariale di Macerata i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets direktiv 90/642/EØF af 27. november 1990 om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager (EFT L 350, s. 71).

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under forundersøgelsessager, som den forelæggende retsinstans har indledt med henblik på eventuel tiltalerejsning mod to italienske

statsborgere, der er sigtet for overtrædelse af de bestemmelser i italiensk lovgivning om de tilladte restmængder af aktive stoffer i form af plantebeskyttelsesmidler på eller i produkter bestemt til menneskeføde, som er blevet udstedt med henblik på i national ret at gennemføre de fællesskabsretlige direktiver på dette område.

3 Det fremgår af forelæggelseskendelserne, at sundhedskontrolmyndighederne i den italienske region Marche i henholdsvis marts og april 1993 gennemførte en række kontrolundersøgelser. Ved den første undersøgelse, der omfattede prøver af dybfrosne friturestegte kartofler, blev der konstateret en forekomst af chlorpropham og propham i koncentrationer, der i væsentlig grad oversteg den maksimalgrænseværdi, der var blevet fastsat ved sundhedsministerens cirkulære af 18. juli 1990 (GURI, Supplemento Ordinario nr. 202 af 30.8.1990). Ved den anden kontrolundersøgelse, der omfattede prøver af kartofler solgt engros, blev der konstateret en forekomst af chlorpropham på uskrællede kartofler, som langt oversteg den fastsatte maksimalgrænseværdi, mens skrællede kartofler overholdt denne.

4 Den forelæggende retsinstans er ikke sikker på, om den italienske lovgivning, hvorefter de omtvistede forhold har været strafbare, er udtryk for en korrekt gennemførelse af de fællesskabsretlige direktiver på området, hvorfor retten har udsat sagerne og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal Rådets direktiv 90/642/EØF af 27. november 1990 om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager, fortolkes således, at det også omfatter de omhandlede ukrudtsbekæmpelsesmidler?

2) Har Den Italienske Republiks regering med gennemførelsesretsakten til direktivet, jf. sundhedsministerens dekret af 23. december 1992, når henses til

den officielle fortolkning, den har givet heraf, gennemført direktivet korrekt og nøjagtigt i national ret for så vidt angår reglerne om prøveudtagning og analyse af kartofler med henblik på at kontrollere, at maksimalgrænseværdierne for restmængder af aktive stoffer i form af plantebeskyttelsesmidler er overholdt?«

5 Ved kendelse afsagt af præsidenten den 11. marts 1994 er de to sager i medfør af procesreglementets artikel 43 blevet forenet med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen.

De gældende fællesskabsretlige bestemmelser

6 Det bemærkes indledningsvis, at Rådet oprindelig, nemlig den 23. november 1976, udstedte direktiv 76/895/EØF om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i frugt og grøntsager (EFT L 340, s. 26), hvis artikel 6, stk. 1, indeholder en bestemmelse om, at det henhører under medlemsstaterne at kontrollere, at de i direktivet fastsatte maksimalgrænseværdier overholdes.

7 I henhold til direktivets artikel 1 »... vedrører [dette] produkter, der er bestemt til menneskeføde ... og som hører under de positioner i den fælles toldtarif, der er gengivet i bilag I, for så vidt der på og i disse produkter findes sådanne pesticidrester, som er opregnet i bilag II«. Kartofler er imidlertid ikke omfattet af de positioner i den fælles toldtarif, der er nævnt i bilag I. Endvidere bemærkes, at hverken chlorpropham eller propham oprindelig var omfattet af bilag II. Det var først ved

Rådets direktiv 82/528/EØF af 19. juli 1982 (EFT L 234, s. 1), som blev udstedt i henhold til artikel 5 i direktiv 76/895, at chlorpropham, der er et ukrudtsbekæmpelsesmiddel, blev omfattet af bilag II til direktivet.

8 Senere, nemlig den 27. november 1990, udstedte Rådet direktiv 90/642, hvis artikel 3, stk. 2, opstiller en forpligtelse for medlemsstaterne til at drage omsorg for, at de i direktivet fastsatte maksimalgrænseværdier for pesticidrester overholdes.

9 I direktivets artikel 1, stk. 1, er det bestemt dels, at direktivet »... gælder for produkter i de i kolonne 1 i bilaget anførte grupper ...«, dels, at »listen over de pågældende pesticidrester og deres maksimalgrænseværdier opstilles af Rådet ...«. Det bemærkes herved, at kartofler er omfattet af bilaget til direktivet, hvorimod den i artikel 1, stk. 1, omhandlede liste, der først blev fastlagt ved Rådets direktiv 93/58/EØF af 29. juni 1993 (EFT L 211, s. 6), hverken omfatter chlorpropham eller propham.

10 Hvad nærmere angår forholdet mellem de to direktiver fremgår det af trettende til sekstende betragtning til direktiv 90/642 og af dettes artikel 1, at dette ikke tilsigter at ophæve direktiv 76/895, men gradvis skal træde i stedet for dette i takt med, at de af direktiv 76/895 omfattede pesticidrester bliver omfattet af direktiv 90/642, og der fastsættes maksimalgrænseværdier herfor.

11 Det følger heraf, at direktiv 76/895 ikke finder anvendelse i hovedsagerne, idet kartofler ikke er omfattet af bilag I hertil. Det er åbenbart, at dette er årsagen til, at der i spørgsmålene fra den forelæggende retsinstans ikke henvises til dette direktiv.

12 Det bemærkes endvidere, at heller ikke direktiv 90/642 finder anvendelse i hovedsagerne. Kartofler er omfattet af bilaget til dette direktiv, men chlorpropham og propham er ikke opført på den ved direktiv 93/58 fastlagte liste.

De præjudicielle spørgsmål

13 Det fremgår af forelæggelseskendelserne, at den nationale retsinstans med sine spørgsmål, der skal undersøges under ét, i det væsentlige ønsker oplyst, hvorvidt direktiv 90/642 er til hinder for en national ordning, der fastsætter maksimalgrænseværdier for chlorpropham og propham på kartofler, og hvorefter det ikke er kartofler med skræl, men skrællede kartofler, der er genstand for den krævede kontrol.

14 Det fremgår af Domstolens bemærkninger ovenfor, at direktiv 90/642 ikke finder anvendelse på de i hovedsagerne omhandlede restmængder af plantebeskyttelsesmidler. Så længe der ikke er sket nogen fællesskabsretlig harmonisering på området, henhører det derfor under den nationale lovgivningsmagt at fastsætte regler om maksimalgrænseværdier for restmængder af stoffer af denne art og om kontrol i forbindelse hermed, idet dog herved EF-traktatens artikel 30 og 36 skal overholdes.

15 Besvarelsen af den forelæggende retsinstans' spørgsmål må derfor gå ud på, at direktiv 90/642, i den på tidspunktet for de faktiske omstændigheder gældende affattelse, ikke er til hinder for en national ordning, der fastsætter regler om maksimalgrænseværdier for chlorpropham og propham på kartofler og om kontrol med disses overholdelse, forudsat at reglerne er forenelige med EF-traktatens artikel 30 og 36.

Sagens omkostninger

16 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til parterne i hovedsagerne udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Forundersøgelsesafdelingen ved Pretura circondariale di Macerata ved kendelser af 22. december 1993 og 13. januar 1994, for ret:

Rådets direktiv 90/642/EØF af 27. november 1990 om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager, er ikke til hinder for en national ordning, der fastsætter regler om maksimalgrænseværdier for chlorpropham og propham på kartofler og om kontrol med disses overholdelse, forudsat at reglerne er forenelige med EF-traktatens artikel 30 og 36.

Kapteyn Kakouris Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. februar 1995.

R. Grass
Justitssekretær

P. J. G. Kapteyn
Formand for Fjerde Afdeling